

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Бана Милосављевића 8
Република Српска, БиХ
Тел: +387 (0) 51 / 211 286
Факс: +387 (0)51 / 211 312
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о обављеној ревизији
финансијских извјештаја
Пореске управе Републике Српске
за период 01.01.-31.12.2003. године**

Број: РВ 018-04

Бања Лука, 13.08.2004. године

Извјештај Главног ревизора

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Пореске управе Републике Српске за 2003. годину. За финансијске извјештаје који су предмет ревизије одговоран је директор Пореске управе и лица у Пореској управи овлаштена за управљање, располагање и употребу средстава. Наша одговорност је да, на основу ревизије коју смо обавили, изразимо мишљење да ли финансијски извјештаји одражавају тачан и истинит приказ пословања током године и стања на крају године, те да ли је поштована важећа законска регулатива.

Ревизију смо извршили у складу са INTOSAI ревизијским стандардима, усвојеним од стране Координационог одбора институција за ревизију БиХ и Стандардима ревизије Републике Српске. Ови стандарди нам налажу да ревизију планирамо и извршимо на начин који нам омогућава да се у разумној мјери увјеримо да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне грешке. Ревизија укључује испитивање доказа на бази провере узорака, који поткрепљују износе објелодањене у финансијским извјештајима. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених начела, као и ревизију усклађености пословања Пореске управе са важећом законском регулативом.

Сматрамо да ревизија коју смо извршили обезбеђује разумну основу за изражавање нашег мишљења.

Непровођење интерних контролних поступака у погледу искњижавања станова из главне књиге у ванбилансну евиденцију довело је до тога да су актива (стална средства - станови) и пасива (извори сталних средстава) у билансу стања прецијењене за износ од 2.992.794 КМ.

Непровођење интерних контролних поступака у домену реалокације средстава у оквиру одобреног буџета у Пореској управи, на буџетским ставкама закуп имовине и опреме (166.262 КМ), трошкови осигурања и банкарских услуга (28.539 КМ) и уговорене услуге (50.431 КМ), довело је до прекорачења у напред поменутих износа, иако је у буџетском оквиру Пореске управе било простора да се интерним реалокацијама избјегну прекорачења по наведеним ставкама.

Изузев ефеката које на финансијске извјештаје имају констатације наведене у претходна два става, финансијски извјештаји Пореске управе Републике Српске у свим осталим битним елементима, дају истинит и објективан приказ финансијског стања и резултата пословања за 2003. годину.

Не изражавајући резерву на изнесено мишљење, скрећемо пажњу Пореској управи Републике Српске да планира (очекивану) буџетску потрошњу која настаје провођењем поступака принудне наплате јавних прихода.

Главни ревизор

Бошко Чeko

САДРЖАЈ

1	УВОД	1
2	ПРЕДМЕТ, ЦИЉ И ОБИМ РЕВИЗИЈЕ	2
3	НАЛАЗ	3
3.1	Отклањање неправилности утврђених у претходном ревизорском извјештају.....	3
3.2	Функционисање рачуноводства и интерне контроле.....	3
3.3	Набавка роба, услуга и уступање радова.....	4
3.4	Биланс стања.....	4
3.5	Планирање и извршење буџета за 2003. годину.....	5
4	ЗАКЉУЧЦИ	7
5	ПРЕПОРУКЕ	7

1 Увод

Пореска управа Републике Српске (у даљем тексту Пореска управа) основана је и функционише на основу одредби Закона о Пореској управи ("Сл. гласник РС", број 51/01) и Закона о министарствима ("Сл. гласник РС", број 70/02). Унутрашња организација и систематизација радних мјеста у Пореској управи одређена је Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста број 01/0101/014-83-3009/03 од 07.04.2003. године.

Законодавно-правни оквир за рачуноводствено евидентирање и финансијско извјештавање Пореске управе чине и њено пословање одређују одредбе следећих закона и прописа:

- Одлука о усвајању Буџета Републике Српске за 2003. годину ("Сл. гласник РС", број 85/02),
- Одлука о усвајању Ребаланса Буџета Републике Српске за 2003. годину (Сл. гласник РС", број 02/04),
- Закон о извршењу Буџета Републике Српске за 2003. годину (Сл.гласник РС", број 3/03),
- Закон о буџетском систему Републике Српске ("Сл. гласник РС", број 63/02, 38/03),
- Закон о Трезору ("Сл. гласник РС", број 14/00),
- Закон о рачуноводству ("Сл. гласник РС", број 18/99, 62/02),
- Рачуноводствени стандарди Републике Српске (књига I и II, Бања Лука 1999. године),
- Правилник о садржини појединих рачуна у контном оквиру за кориснике прихода буџета републике, општина и градова, буџетских фондова и фондова ("Сл. гласник РС", број 86/02, 1/04),
- Правилник о финансијском извјештавању за кориснике прихода буџета републике, општина и градова, и фондова ("Сл. гласник РС", број 11/04),
- Правилник о рачуноводственој политици за кориснике буџета Републике Српске ("Сл. гласник РС", број 109/03),
- Упутство о изради годишњег обрачуна буџета и фондова за 2003. годину ("Сл. гласник РС", број 01/04, 11/04),
- Правилник о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем ("Сл. гласник РС", број 37/00),
- Упутство о форми, садржају и начину попуњавања образаца за трезорско пословање буџетских корисника ("Сл. гласник РС", број 86/02),
- Закона о поступку набавке робе, услуга и уступању радова ("Сл. гласник РС", број 20/01),
- Општи колективни уговор ("Сл. гласник РС", број 13/98),
- Правилник о раду у Пореској управи број 01/0101/014-1653/02 од 01.03.2002. године
- Правилник о платама запослених у Пореској управи Републике Српске 01/0101/014-2686/02 од 15.04.2002. године, 01/0101/014-2686-1/02 од 26.06.2002. године,
- Наредба о уплаћивању одређених прихода Буџета републике, општина и градова, буџетских фондова и фондова ("Сл. гласник РС", број 69/01, 11/02 и 15/02),
- Одлука о расподјели средстава принудне наплате ("Сл. гласник РС", број 32/02),
- Правилник о принудној наплати ("Сл. гласник РС", број 10/02),
- Правилник о висини накнаде за мишљење Пореске управе ("Сл. гласник РС", број 10/02).

Пореска управа обавља послове контроле примјене пореских закона, тачног обрачуна и уплате пореза, казни и камата, откривања и спречавања извршавања кривичних дјела и пореских прекршаја, а у оквиру следећих организационих јединица:

- Сједишта,
- Подручних центара,
- Подручних јединица и
- привремених канцеларија.

Пореска управа има 7 Подручних центара: Бања Лука, Приједор, Добој, Бијељина, Зворник, Српско Сарајево и Требиње и 47 Подручних јединица.

Пореска управа је у 2003. години своје финансијско пословање обављала углавном преко Јединственог рачуна Трезора (ЈРТ), као и путем посебног рачуна за принудну наплату број 551-001-00009014-50, који се води код Нове Бањалучке Банке а.д. Бања Лука.

Одговорност Пореске управе је да испуни своје законске обавезе на ефикасан начин и у сагласности са позитивним законским прописима. Пореска управа је такође одговорна за податке о финансијским трансакцијама који се уносе у Главну књигу Трезора, а самим тим и за податке исказане у финансијским извјештајима.

Наша одговорност је да на основу извршене ревизије а у складу са општеприхваћеним ревизијским стандардима, извршимо ревизију финансијских извјештаја Пореске управе и изразимо мишљење да ли су финансијски извјештаји састављени и објелодањени у складу са важећом законском регулативом и да ли у разумној мјери одражавају тачан и истинит приказ пословања током године и стања на крају године.

Ревизија је обављена уз примјену адекватних ревизионих метода у времену од 06.07.2004. године до 13.08.2004. године.

Овом приликом изражавамо захвалност менаџменту и запосленим у Пореској управи, на потпуној и коректној сарадњи приликом вршења ревизије.

2 Предмет, циљ и обим ревизије

Ревизија је планирана и извршена у складу са чланом 14. Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске ("Сл. гласник РС", број 18/99, 39/03).

У процесу планирања и вршења ревизије у основи смо се придржавали ИНТОСАИ ревизијских стандарда усвојених од стране Координационог одбора институција за ревизију БиХ ("Сл. гласник РС", број 20/01).

Предмет ревизије је ревизија финансијских извјештаја Пореске управе за 2003. годину и ревизија усклађености пословања Пореске управе са важећим законима и другим прописима РС у току 2003. године.

Циљ ревизије је да се изрази мишљење да ли подаци исказани у финансијским извјештајима одражавају стање извршења буџета у Пореској управи у току 2003. године, да ли су финансијски извјештаји састављени и објелодањени у складу са важећом законском регулативом и да ли садрже материјално значајне грешке. Циљ ревизије је такође да се утврди да ли је Пореска управа своје пословање у 2003.

години обављала у складу са важећим законским прописима и правилима.

Обим ревизије обухвата извршење буџета у Пореској управи за 2003. годину, које подразумејева утврђивање извршених расхода, стање имовине и средстава, обавеза и извора средстава, те утврђивање усклађености и документованости обављених финансијских трансакција. Ревизија такође укључује организацију и функционисање рачуноводства и интерне контроле, процеса финансијског извјештавања и општу примјену рачуноводствених стандарда и рачуноводствених начела. Ревизијом је обухваћено и утврђивање остварених прихода и извршених расхода Пореске управе у 2003. години путем рачуна за принудну наплату, њихова усклађеност и документованост.

Пореска управа је у законом прописаном року доставила примједбе на Прелиминарни извјештај о обављеној ревизији финансијских извјештаја Пореске управе за 2003. годину, које се свде на појашњења констатације у поменутом извјештају везане за прекорачења на појединим ставкама расхода насталим због провођења поступака принудне наплате јавних прихода. Ревизија је под тачком 3.5 на страни 7. овог извјештаја извршила допуну налаза у смислу наглашавања да трошкови поступака принудне наплате јавних прихода нису планирани Буџетом РС.

3 Налаз

3.1 Отклањање неправилности утврђених у претходном ревизорском извјештају

Правилником о рачуноводственој политици за кориснике прихода буџета ("Сл. гласник РС", број 109/03), који је донио министар финансија и Правилником о интерним контролним поступцима у Пореској управи број 01/0203/014-70-2781/03 од 14.11.2003. године, који је донио директор Пореске управе, одређене су и усвојене рачуноводствене политике и интерни контролни поступци у Пореској управи, чиме су и нормативно отклоњене неправилности по претходном ревизорском извјештају погледу успостављања рачуноводствених политика и политика интерне контроле. У складу са препорукама из претходног ревизорског извјештаја, Пореска управа континуирано ради на ажурирању пореског књиговодства, у смислу дневног праћења и евидентирања података о задужењу, уплатама и стању неизмирених обавеза пореских обвезника по основу јавних прихода. Пореска управа је такође, у складу са препорукама из претходног ревизорског извјештаја, отклонила неправилности из домена пописа средстава и обавеза, побољшала систем финансијског извјештавања, набавку роба, услуга и уступање радова обавља у складу са законским одредбама, планирање и процјењивање будућих трошкова ускладила са смјерницама и препорукама министарства финансија, а утрошак буџетских средстава ускладила са буџетским оквиром.

3.2 Функционисање рачуноводства и интерне контроле

Пореска управа је организовала рачуноводство на основу одредби Закона о рачуноводству, Правилника о садржини појединих рачуна у контном оквиру за кориснике прихода буџета републике, општина и градова, буџетских фондова и јавних

фондова и Закона о Трезору, а примјењује рачноводствене политике прописане Правилником о рачуноводственој политици за кориснике прихода буџета ("Сл. гласник РС", број 109/03), који је донио министар финансија.

Пореска управа је у 2003. години интерним контролним поступцима, верификованим и утврђеним и Правилником о интерним контролним поступцима, који је донио директор Пореске управе, отклањала неправилности утврђене у претходном ревизорском извјештају, а Стручни савјет директора за унутрашњу контролу је својим активностима утицао на отклањање неправилности у извршавању задатака организационих јединица и запослених у Пореској управи. Међутим, **мјере и поступци интерне контроле у погледу искњижавања станова из главне књиге у ванбилансну евиденцију и реалокације средстава у оквиру одобреног буџета Пореске управе, нису проведени у потпуности.**

Попис имовине и средстава, обавеза и извора средстава Пореске управе, са стањем на дан 31.12.2003. године, као облик интерне контроле, извршен је у складу са одредбама Закона о рачуноводству и Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем.

Пореска управа је, на основу података из Главне књиге Трезора, података исказаних у рачуноводству (подаци везани за рачун принудне наплате) и књиговодствене документације којом располаже, израдила финансијске извјештаје за 2003. годину, а у складу са Правилником о финансијском извјештавању за кориснике прихода буџета републике, општина и градова и фондова ("Сл. гласник РС", број 11/04) и Упутством о изради годишњег обрачуна буџета и фондова за 2003. годину ("Сл. гласник РС", број 1/04 и 11/04).

Ревизија је испитивала узорак финансијских трансакција и одлука руководства које значајно опредјељују рад Пореске управе у 2003. години и прибавила довољно доказа да се у разумној мјери може изразити мишљење о финансијским извјештајима.

3.3 Набавка роба, услуга и уступање радова

Ревизијом поступака и процедура набавке роба, услуга и уступања радова у току 2003. године код Пореске управе обављене на темељу одабраних узорака, нису утврђене неправилности у погледу непоштовања одредби Закона о поступку набавке робе, услуга и уступању радова.

3.4 Биланс стања

Приликом израде финансијских извјештаја за 2003. годину Пореска управа је саставила биланс стања и у њему исказала уравнотежене вриједности активе и пасиве у укупном износу 27.325.731 КМ.

А) Актива

Актива биланса стања исказана је у износу 27.325.731 КМ, а састоји се од:

- новчаних средстава у износу 927.646 КМ

- краткорочних потраживања у износу 29.694 КМ
- краткорочних пласмана у износу 439.490 КМ
- залиха ситног инвентара у износу 22.733 КМ
- краткорочних разграничења у износу 10.360.111 КМ
- неотписане вриједности сталних средстава у износу 15.546.057 КМ.

Билансна позиција краткорочних разграничења у износу 10.360.111 КМ, у образац биланса стања унесена је у складу са одредбама Упутства о изради годишњег обрачуна буџета и фондова за 2003. годину.

Ревизија је мишљења да је у активи биланса стања Пореске управе на дан 31.12.2003. године, **билансна позиција неотписана вриједност сталних средстава прецијењена за износ од 2.992.794 КМ, односно Пореска управа из главне књиге у ванбилансну евиденцију није искњижила вриједност станова**, у складу са одредбама Упутства о изради годишњег обрачуна буџета и фондова за 2003. годину, а на темељу Закона о приватизацији државних станова.

Б) Пасива

Пасива биланса стања исказана је у износу 27.325.731 КМ, а састоји се од:

- обавеза према добављачима у износу 328.496 КМ
- обавеза према радницима у износу 1.133.277 КМ
- финансијских и обрачунских односа у износу 6.070.704 КМ
- краткорочних разграничења у износу 1.245.743 КМ
- извора средстава у износу 16.652.037 КМ.

Билансна позиција финансијских и обрачунских односа у износу 6.070.704 КМ и краткорочних разграничења у износу 1.245.743 КМ, у образац биланса стања унесене су у складу са одредбама Упутства о изради годишњег обрачуна буџета и фондова за 2003. годину.

Ревизија је мишљења да је у пасиви биланса стања Пореске управе на дан 31.12.2003. године, **билансна позиција извори сталних средстава (станова) прецијењена за износ од 2.992.794 КМ**, као коресподентна позиција неотписаној вриједности сталних средстава (станова).

3.5 Планирање и извршење буџета за 2003. годину

Буџетским захтјевом за 2003.годину Пореска управа је исказала потребе за буџетском потрошњом у укупном износу од 14.729.700 КМ. Усвајањем Одлуке о Буџету РС за 2003. годину ("Сл. гласник РС", број 85/02) одобрени су укупни расходи Пореске управе у износу 14.599.700 КМ. Доношењем Одлуке о ребалансу Буџета за 2003. годину буџетски оквир Пореске управе повећан је за 960.161 КМ, тако да дозвољена буџетска потрошња Пореске управе у 2003. години износи 15.559.861 КМ.

Путем рачуна за принудну наплату Пореска управа је у току 2003. године остварила приходе у износу 2.274.574 КМ (у овај износ није укључено почетно стање новчаних средстава на овом рачуну која представљају приход Пореске управе из 2002. године у износу од 1.257.424 КМ), од чега је за трошкове поступака принудне наплате и опремање Пореске управе у 2003. години утрошено 599.702 КМ, а 2.600.000 КМ пренесено је 27.12.2003. године у Буџет РС, као приход Буџета по основу посебне таксе која се плаћа у поступку принудне наплате јавних прихода.

На основу Главне књиге Трезора, односно евиденција и извјештаја које се обезбеђују путем Трезора, евиденција везаних за функционисање рачуна принудне наплате, књиговодствене документације којом располаже Пореска управа и образаца финансијских извјештаја попуњених од стране Пореске управе а након извршене ревизије, утврђени су укупни расходи које је Пореска управа остварила у току 2003. године:

Табела 1.

Врста расхода	Ребаланс +реалокац ије (КМ)	Извршење (КМ) - по Извјештају	Извршење (КМ) - по ревизији	Разлика (КМ)	Инд -екс
1	2	3	4	4-2	4/2
нето плате (конто 6111)	7.532.467	6.983.612	6.983.612	548.855	93
допр. на терет запослених (конто 6111)	3.916.883	3.606.961	3.606.961	309.922	92
накнаде трошкова запослених (конто 6112)	259.828	251.461	251.461	8.367	97
пор. и допр. на ост. лич. прим. (конто 6121)	104.443	93.009	93.009	11.434	89
путни трошкови (конто 6131)	149.000	122.553	122.553	26.447	82
трошкови енергије (конто 6132)	375.722	366.566	366.566	9.156	98
трошкови комунал. и комуникат. усл. (конто 6133)	951.503	948.838	948.838	2.665	100
набавка материјала (конто 6134)	835.960	694.169	694.169	141.791	83
трошк. за усл. прев. и горива (конто 6135)	241.700	186.375	186.375	55.325	77
закуп имовине и опреме (конто 6136)	97.325	263.587	263.587	(166.262)	271
трошкови текућег одржавања (конто 6137)	261.792	251.016	251.016	10.776	96
трошк. осиг. и банк. услуга (конто 6138)	71.575	100.114	100.114	(28.539)	140
уговорене услуге (конто 6139)	342.663	393.094	393.094	(50.431)	114
расход без буџетске контроле (конто 6222)	0	3.715	3.715	(3.715)	0
набавка опреме (конто 8213)	419.000	236.663	236.663	182.337	57
реконстр. и инвест. одржав. (конто 8216)	0	0	0	0	0
УКУПНО РАСХОДИ	15.559.861	14.501.733	14.501.733	1.058.128	93

Из претходне табеле је видљиво да је Пореска управа у 2003. години за финансирање својих активности, утрошила 1.058.128 КМ средстава мање него што је буџетским оквиром дозвољено, односно Буџетом је одобрена укупна потрошња од 15.559.861 КМ, а Пореска управа је утрошила 14.501.733 КМ. Ревизијом је међутим утврђено, **да је**

непровођење интерних контролних поступака у домену реалокације средстава у оквиру одобреног буџета у Пореској управи, на буџетским ставкама закуп имовине и опреме (166.262 КМ), трошкови осигурања и банкарских услуга (28.539 КМ) и уговорене услуге (50.431 КМ), довело до прекорачења у напред поменутих износима, иако је у буџетском оквиру Пореске управе било простора да се интерним реалокацијама избјегну прекорачења по наведеним ставкама. Овдје је неопходно напоменути да Буџетом РС није планирана извјесна (очекивана) буџетска потрошња Пореске управе, која настаје у поступцима принудне наплате јавних прихода.

У Извјештају о извршењу Буџета за 2003. годину који је сачинила Влада РС, односно министарство финансија нису исказани расходи, односно буџетска потрошња Пореске управе остварена у току 2003. године путем рачуна за принудну наплату у укупном износу 599.702 КМ (материјални трошкови у износу 380.041 КМ и капиталне инвестиције у износу 219.661 КМ). Препоручује се Влади РС да приликом израде Буџета РС и Извјештаја о извршењу Буџета планира и обухвати средства, односно расходе које буџетски корисници остварују и изврше обављањем своје дјелатности, односно путем рачуна за посебне намјене.

4 Закључци

Из проведених ревизионих активности произилазе следећи закључци:

1. Непровођење интерних контролних поступака у погледу искњижавања станова из главне књиге у ванбилансну евиденцију довело је до тога да су актива (стална средства - станови) и пасива (извори сталних средстава) у билансу стања прецијењене за износ од 2.992.794 КМ.
2. Непровођење интерних контролних поступака у домену реалокације средстава у оквиру одобреног буџета у Пореској управи, на буџетским ставкама закуп имовине и опреме (166.262 КМ), трошкови осигурања и банкарских услуга (28.539 КМ) и уговорене услуге (50.431 КМ), довело је до прекорачења у напред поменутих износима, иако је у буџетском оквиру Пореске управе било простора да се интерним реалокацијама избјегну прекорачења по наведеним ставкама.

5 Препоруке

У складу са претходно наведеним закључцима који су проистекли из извршених ревизионих активности, руководству Пореске управе се препоручује да:

1. Вриједност станова у напред наведеном износу искњижи из главне књиге у ванбилансну евиденцију.
2. Приликом израде буџетског захтјева поклони пажњу планирању и процјењивању сваког будућег трошка, а у току буџетске године у дозвољеним оквирима врши интерну реалокацију средстава, како би се по појединим буџетским ставкама избјегла прекорачења.